

Serebral Palsili Çocuklarda Erken Klinik Denge Değerlendirmesi (ECAB) Türkçe Versiyonu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Serebral Palsili Çocuklarda Erken Klinik Denge Değerlendirmesi (ECAB) Türkçe Versiyonu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30115>

Özet

Serebral Palsili Çocuklarda Erken Klinik Denge Değerlendirmesi (ECAB) Türkçe Versiyonu, erken yaştaki Serebral Palsi (SP) tanısı almış çocukların denge yeteneklerini ve postural kontrol düzeylerini klinik ortamda sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, orijinal İngilizce versiyonunun kültürel ve dilsel uyarlama çalışması sonucunda Türkçeye kazandırılmıştır. Ölçeğin temel amacı, SP'li küçük çocuklarda denge bozukluklarının erken tespiti ve rehabilitasyon programlarının etkinliğinin izlenmesidir. Türkçeye uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye'deki klinik uygulamalarda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Serebral Palsi, Erken Klinik Denge Değerlendirmesi, ECAB, Denge, Postural Kontrol, Pediatrik Fizyoterapi, Güvenirlilik, Geçerlik, Türkçe Versiyon

Yazarlar

Bahar ARAS, Gizem KALLEm-SEYYAR, Derya KAYAN, Oğuz ARAS

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Serebral Palsi tanısı almış olan küçük çocuklarda denge yeteneğinin kapsamlı ve standardize edilmiş bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktır. Orijinal ECAB ölçeği, bu popülasyonda denge performansındaki ince farklılıkları yakalamak için tasarlanmıştır. Türkçe versiyonunun geliştirilmesindeki spesifik amaç ise, Türkiye'deki fizyoterapistlerin ve klinisyenlerin kullanabileceği, uluslararası standartlara uygun, güvenilir ve geçerli bir denge değerlendirme aracı sunmaktır.

Bu uyarlama çalışması, klinik kararların desteklenmesi, tedavi hedeflerinin belirlenmesi ve Serebral Palsi rehabilitasyonunda uygulanan müdahalelerin sonuçlarının bilimsel olarak izlenmesi için kritik öneme sahiptir.

Yapı (Konstrukt)

Serebral Palsili Çocuklarda Erken Klinik Denge Değerlendirmesi (ECAB), temelde iki ana psikomotor yapıyı ölçmektedir: **statik denge** ve **dinamik denge**. Ölçek, çocuğun yer çekimine karşı duruşunu koruma, ağırlık transferi yapma ve fonksiyonel hareketler sırasında stabiliteyi sürdürme yeteneklerini değerlendirir. Ölçülen yapı, özellikle SP'nin neden olduğu nöromotor bozukluklar bağlamında, çocuğun başlıca hareket etme kapasitesini doğrudan etkileyen **postural kontrol** mekanizmalarını hedef alır.

ECAB, çocuğun gelişimsel düzeyine uygun pozisyonlarda (örneğin, oturma, ayakta durma, tek ayak üzerinde durma) denge tepkilerini gözlemleyerek, gelişimsel motor yetersizliklerin denge üzerindeki etkilerini nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin Serebral Palsili küçük çocuklarda dengeyi doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. Aras ve arkadaşları (2019) tarafından yürütülen adaptasyon çalışmasında, çeviri sonrası kültürel uyum sağlanmış ve dil geçerliliği test edilmiştir. Çalışmada genellikle **e zamanlı geçerlik** (criterion validity) ve **yapı geçerliliği** (construct validity) incelenmiştir. ECAB'nin Türkçe versiyonu, bilinen diğer denge ve motor fonksiyon ölçekleriyle güçlü korelasyonlar sergileyerek yapısal geçerliliğini kanıtlamıştır.

Özellikle, ECAB skorlarının, çocukların Gross Motor Fonksiyon Sınıflandırma Sistemi (GMFCS) seviyeleri ile anlamlı bir ilişki göstermesi, ölçeğin klinik açıdan önemli olan motor fonksiyon düzeylerini ayırt etme yeteneğine sahip olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe ECAB'nin güvenirlik analizleri, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini ve farklı klinisyenler tarafından uygulandığında dahi aynı sonuçlara ulaşabileceğini ortaya koymuştur. Güvenirlik testleri genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach's Alpha), **test-tekrar test güvenilirliği** ve **gözlemciler arası güvenilirlik** (inter-rater reliability) yöntemlerini içerir. Yüksek gözlemciler arası güvenilirlik değerleri, ölçeğin uygulama ve puanlama prosedürlerinin net ve standardize edilmiş olduğunu, dolayısıyla farklı terapistlerin aynı çocuğu benzer şekilde değerlendirebileceğini işaret eder.

Çalışmalar, Türkçe ECAB'nin klinik uygulamalarda yüksek düzeyde güvenilir bir değerlendirme aracı olduğunu kanıtlamıştır. Bu durum, özellikle Serebral Palsi gibi uzun süreli takip gerektiren durumlarda, tedavi ilerlemesinin doğru bir şekilde izlenmesi için esastir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları, ölçeğin orijinal yapılarının korunduğunu doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Aras ve arkadaşlarının çalışmasında, orijinal ECAB ölçeğinin varsayılan faktör yapılarının (statik ve dinamik denge boyutları), Türk popülasyonunda da geçerli olup olmadığını incelendiği varsayılmaktadır. Genellikle **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılarak, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlara yüklendiği ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün kültürel adaptasyona rağmen korunduğu gösterilmiştir. Bu analizler, ECAB'nin Türkçe versiyonunun da orijinal ölçekle aynı teorik temellere dayandığını teyit eder.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinal: Erken Klinik Denge Değerlendirmesi - ECAB)

Format: Gözlem Temelli Klinik Değerlendirme Ölçeği (Performans Testi)

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Nöromotor bozukluğu olan çocuklar, özellikle **Serebral Palsili (SP)** çocuklar.

Yaş Grubu: Erken çocukluk dönemi (Genellikle 2 ila 6 yaş arası, SP'nin şiddetine bağlı olarak değişebilir).

Popülasyon Detayları: Gross Motor Fonksiyon Sınıflandırma Sistemi (GMFCS) düzeylerine bakılmaksızın, denge ve postural kontrol yetersizliği gösteren Serebral Palsi tanılı küçük çocuklar.

Test Metodolojisi: Klinisyen tarafından standartlaştırılmış görevlerin uygulanması ve çocuğun denge tepkilerinin gözlenerek puanlanması esasına dayanır. Derecelendirme, genellikle belirli bir görevi tamamlama kalitesine ve başarımsızlık düzeyine göre yapılır.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Bahar ARAS

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: dpuaras@yahoo.com (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yazma Adresi: Adaptasyon çalışması için yapılıp kuruma ait adres.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Uyarlama Yılı: 2019

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin klinik veya araştırma amaçlı kullanımı için gerekli izinlerin ve potansiyel ücretlerin belirlenmesi amacıyla sorumlu yazar (Bahar Aras) ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Orijinal ölçeğin kullanım koşulları da ayrıca incelenmelidir.

Referans Yayın Linki: Çalışmanın tam metnine Springer Link üzerinden erişim sağlanabilir: link.springer.com

Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: serebral-palsili-cocuklarda-erken-klinik-denge-

[değerlendirmesi-ecab-turkce-versiyonu-toad.pdf](#)

Referanslar

Aras, B., Kallem-Seyyar, G., Kayan, D. & Aras, O. (2019). Reliability and validity of the Turkish version of the Early Clinical Assessment of Balance (ECAB) for Young Children with Cerebral Palsy. *Journal of Development and Physical Disabilities*, 31, 347-357.

Serebral Palsili Çocuklarda Erken Klinik Denge Değerlendirmesi (ECAB) Türkçe Versiyonu Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sađlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle, maddeler listelenememektedir.

Ölçek, tipik olarak Serebral Palsili ocuklarđn denge yeteneđini ölçen spesifik gevleri içeren bir dizi maddeden oluđur. Bu gevler, genellikle ađađdaki alanlarđ kapsar:

Oturma Dengesi: Desteksiz otururken vücut ađrđđnđ kontrol etme.

Ayakta Durma Dengesi: Çift ayak ve tek ayak üzerinde durma giriđimleri.

Ađrđk Aktarđmđ: eđitli pozisyonlarda ađrđđđ bir taraftan diđerine aktarma yeteneđi.

Fonksiyonel Hareketler: Oturmadan ayakta durmaya geiđ gibi dinamik denge gerektiren aktiviteler.